

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายศราวุธ อุตหลุด

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๗๓ หมู่ ๒ ตำบลปทุมวาปี อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
โทรศัพท์ ๐๙๕-๖๕๔-๕๓๕๐ Facebook ศราวุธ อุตหลุด Line

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนตอนปลาย

สถาบันการศึกษา ศกร.อำเภอสังขละบุรี

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ ผู้ใหญ่บ้าน

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๑๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๖.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....เกษตรผสมผสาน.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๓.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงข้าว จำนวน ๔ ไร่

๒.๒ ดาวเรืองตัดดอก จำนวน ๑ งาน

๒.๓ มะพร้าวน้ำหอม จำนวน ๑ ไร่

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๘.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ ฐานไม้ดอกไม้ประดับ (ดาวเรืองตัดดอก)

๓.๒ ขยายเพาะพันธุ์พืช (ต้นกล้าผักหวานป่า)

๓.๓ ปศุสัตว์

๓.๔ การจัดการโรคและศัตรูพืช (การใช้สารชีวภัณฑ์)

๓.๕ การจัดการดินและปุ๋ย

๓.๖ ไม้ผล

๓.๗ ประมง

๓.๘ ยางพารา

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๗.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต
๒. การแปรรูป/เพิ่มมูลค่าผลผลิต
๓. การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การทำเกษตรแบบผสมผสาน
๓. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

วัตถุประสงค์

๑. สามารถเพิ่มรายได้และความมั่นคงทางอาหาร
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. สร้างความยั่งยืน ยกระดับคุณภาพชีวิต
๔. เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้

การทำเกษตรแบบผสมผสาน เป็นการทำการเกษตรที่รวมกิจกรรมหลายประเภทไว้ในพื้นที่เดียวกัน โดยมีการเกี่ยวเนื่องกันระหว่างกิจกรรมเหล่านั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ลดความเสี่ยง และสร้างรายได้ที่มั่นคง โดยทำได้ดังนี้

๑. การปลูกพืชหลายชนิด ไม่ปลูกพืชชนิดเดียว (เชิงเดี่ยว) แต่ปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน เพื่อลดความเสี่ยงจากศัตรูพืชและสภาพอากาศ

๒. การเลี้ยงสัตว์ควบคู่กับการปลูกพืช เช่น การเลี้ยงไก่ในสวนผลไม้ หรือการเลี้ยงปลาในนาข้าว ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การนำของเหลือใช้จากการเกษตรมาใช้ประโยชน์ เช่น การทำปุ๋ยหมักจากเศษพืช หรือการใช้มูลสัตว์เป็นปุ๋ย

๔. การจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ การแบ่งพื้นที่ตามสัดส่วนที่เหมาะสม เช่น การแบ่งพื้นที่สำหรับสระน้ำ พื้นที่ปลูกพืช พื้นที่เลี้ยงสัตว์ และพื้นที่อยู่อาศัย

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสองดาวได้มีแนวทางทำเกษตรผสมผสาน แบ่งพื้นที่ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และแหล่งน้ำ ในพื้นที่จะมีโรงเพาะชำและอยู่อาศัย สวนมะพร้าว แปลงนาข้าว บ่อปลา คอกไก่ และโรงเพาะชำกล้าไม้ ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรทั่วไปและผู้สนใจผ่านการจัดอบรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงาน ภายใน ศพก. และการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างศพก. เครือข่าย ทั้งภายในอำเภอสองดาว และอำเภอใกล้เคียง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบ นายศราวุธ อุตหลุด ได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอทั้ง ๔ ครั้ง เพื่อรับฟังรายงานการดำเนินการของ ศพก. ปัญหาอุปสรรค และการดำเนินการแก้ไข รวมถึง ปัญหาความเดือดร้อน และเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร และการดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปเข้าที่ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด หลังจากนั้นสำนักงานเกษตรจังหวัดจะรวบรวมแนวทางหรือแผนการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนา ศพก. เข้าที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เพื่อหารือเรื่องการดำเนินงานต่อไป

ภาคผนวก ๓.๒																	แผน ราย ศพก	
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)																		
อำเภอ.....songdang..... จังหวัด.....sukhothai..... ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘																		
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ ...นายศรารุ อุตหลุด..... สินค้าหลักเกษตรผสมผสาน.....																		
จุดเด่นการทำเกษตรแบบผสมผสาน.....																		
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ		
				ค.ค ๖๗	พ.ย ๖๗	ธ.ค ๖๗	ม.ค ๖๘	ก.พ ๖๘	มี.ค ๖๘	เม.ย ๖๘	พ.ค ๖๘	มิ.ย ๖๘	ก.ค ๖๘	ส.ค ๖๘	ก.ย ๖๘			
๑.การเตรียมการ																		สนง.ภชอ.songdang
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก และ	๔	ครั้ง	๖,๐๐๐			↔๑๙		↔๔					↔๑๒	↔๑๕				คณะกรรมการ ศพก
แปลงใหญ่ ระดับ อำเภอ ๔ ครั้ง																		คณะกรรมการแปลงใหญ่
เพื่อรับทราบข้อมูลสถานการณ์																		
ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและหาแนว																		
ทางในการพัฒนา ศพก. ร่วมกัน																		
๒.พัฒนาศักยภาพ ศพก																		
๒.๑ การปรับปรุงฐานเรียนรู้	๘	จุด	๙,๐๐๐															สนง.ภชอ.songdang
- ฐานที่ ๑ ฐานไม้ดอกไม้ประดับ																		สนง.ภชอ.songdang
- ฐานที่ ๒ การเพาะพันธุ์พืช																		สนง.ภชอ.songdang
- ฐานที่ ๓ ฐานปศุสัตว์																		ปศุสัตว์อำเภอsongdang
- ฐานที่ ๔ ประมง																		ประมงอำเภอสว่างแดนดิน
- ฐานที่ ๕ การจัดการศัตรูพืช/IPM																		สนง.ภชอ.songdang
- ฐานที่ ๖ การจัดการดินและปุ๋ย																		สถานีพัฒนาที่ดินสกลนคร
- ฐานที่ ๗ ไม้ผล																		สนง.ภชอ.songdang
- ฐานที่ ๘ ยางพารา																		สนง.ภชอ.songdang
																		คณะกรรมการ ศพก
๓.พัฒนาศูนย์เครือข่าย																		
๓.๑ คัดเลือกศูนย์เครือข่ายเพื่อรับ	๑	จุด	-			↔๑๗												สนง.ภชอ.songdang
การสนับสนุนในปี ๒๕๖๘																		คณะกรรมการ ศพก
๓.๒ อบรมเกษตรกรผู้นำ	๓	ครั้ง	๕,๐๐๐				↔๑๙						↔๑๙		↔๒๔			
๔.การให้บริการ ศพก																		
๔.๑. ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร	๑๕	ครั้ง																สนง.ภชอ.songdang
๔.๒. ให้บริการด้านการเกษตร	๑๐	ครั้ง																คณะกรรมการ ศพก
๔.๓ อบรมเกษตรกร	๒	ครั้ง	-															
๕.ติดตามผล																		
๕.๑ ถอดบทเรียน ศพก	๘	ครั้ง	๓,๕๐๐															

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายศราวุธ อุตหลุด ดำเนินกิจกรรมการเกษตรจากความรู้รักด้านการเกษตร ศึกษา ลงมือทำด้วยตนเอง แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญกับสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรในปัจจุบันที่มีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรคแมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ จึงมีนโยบายให้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนที่เกิดจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จึงมีความสนใจและได้เข้าร่วมเป็น ศพก.เครือข่าย และได้มีการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ ฯ ตลอดเรื่อยมาจนในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประธาน ศพก.อำเภอส่องดาวขอลาออกจากตำแหน่งเนื่องจากมีภาระต้องดูแลภรรยาที่ป่วยไม่สบาย ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ และในมติที่ประชุมมีการเสนอและรับรองให้นายศราวุธ อุตหลุด เป็นประธานศพก.อำเภอส่องดาว และได้พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ ฯ มีแปลงเรียนรู้ จำนวน ๓ แปลง (ข้าว,ดาวเรืองตัดดอก,มะพร้าว น้ำหอม) มีฐานเรียนรู้ด้านต่างๆ จำนวน ๘ ฐาน ดังนี้ ๑. ฐานการปลูกดาวเรืองตัดดอก ๒. ฐานการเพาะผักหวานป่าด้วยเมล็ด ๓. ฐานด้านปศุสัตว์ ๔. ฐานด้านการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช ๕. ฐานการจัดการดินและปุ๋ย ๖. ฐานไม้ผล ๗. ฐานประมง และฐานยางพารา และเป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกรทั้งภายในและนอกชุมชน และเชื่อมโยงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง
๒. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน
๓. ค่าจ้างแรงงานสูง
๔. ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ
๕. เกษตรกรขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๖. ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในอัตราที่สูง
๗. ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน

จึงได้มีการรวบรวมเกษตรกรในชุมชนตำบลพุมวาศีที่มีปัญหาล้ำคล้ายกัน จัดตั้งเป็น สหกรณ์ยางพารา แปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับตำบลพุมวาศี กลุ่มส่งเสริมอาชีพปลูกผักปลอดภัยบ้านถั่วตัว วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีเกษตรบ้านถั่วตัว ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับตำบลพุมวาศี ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับตำบลพุมวาศี และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

อำเภอสองดาว ขึ้นมาตามลำดับ และมีการร่วมมือกับส่วนราชการและทางมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ทำเกษตรผสมผสาน ปลูกพืชหลากหลาย นอกจาก ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย มีการปลูกพืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับในฤดูหลังนา ทำให้มีรายได้เพิ่ม และมีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี

- เพื่อแก้ไขปัญหาสินค้าล้นตลาด

- เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องความไม่แน่นอนของราคาผลผลิตเกษตร

- เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องผลผลิตไม่มีคุณภาพ / ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด

- เพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมของเกษตรกรให้เหมาะสมกับพื้นที่และความต้องการของตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคต

- เพื่อสร้างเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือตนเองและชุมชนได้โดยไม่ต้องรอรับความช่วยเหลือจากทางราชการดังเช่นเคย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

เกษตรกรต้นแบบ ได้มีการนำ BCG Model ปรับใช้กับ ศพก.อำเภอสองดาว ดังนี้

- Bio Economy : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานให้กับสินค้า และเพิ่มมูลค่าสินค้า โดยร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอสองดาว มีการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวใน ศพก. ศพก.เครือข่าย และเชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ได้แก่

๑. การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

- เสื้อมัดย้อมดอกดาวเรือง โดย ประธานกลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับ ต.ปทุมวาปีนางสว่าง จิตรจักร

- ผ้าอีโคปริ้นท์" (Eco print) เป็นเทคนิคการพิมพ์ลายผ้าโดยใช้สีและลวดลายจากพืชธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดอกไม้ หรือเปลือกไม้ โดยนำวัสดุเหล่านี้มาวางบนผ้าแล้วนำไปผ่านกระบวนการ เช่น การนึ่ง การต้ม หรือการทุบ เพื่อให้สีและลวดลายจากพืชติดลงบนผ้า ซึ่งเป็นวิธีที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- เค้กดาวเรืองไส้มะพร้าวอ่อนโดย เกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับ ต.ปทุมวาปี นางเกียงใจ อุตหลุด

- ข้าวไรซ์เบอร์รี่/ข้าวเหนียวดำ /ข้าวหอมมะลิ/ข้าวสามสี อินทรีย์ บรรจุงดุงสุญญากาศ โดย ศพก. เครือข่าย นางสาวรวงคณา หอมไสย

Circular Economy : มีกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

Green Economy : ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี และไถกลบตอซัง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มอินทรีย์วัตถุ และลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของดิน

- ๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
- มีการใช้รถเข็นสูบน้ำพลังงานสงอาทิตย์เพื่อสูบน้ำเข้าแปลงนา แปลงพืช ผักตามต่าง ๆ เป็นการลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากน้ำมันมีราคาแพง
 - เข้าร่วมโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri Map (งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ)
 - รมรงค์ไถกลบตอซัง หว่านปุ๋ยพืชสด และจัดทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำหมักไว้ใช้เอง เป็นการลดต้นทุนในการทำนา
 - มีการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ในไร่นาของเกษตรกรเน้นการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (I.P.M.) ตรวจพยากรณ์ศัตรูข้าวทุกสัปดาห์, ตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต, อบรมและศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ และมีการใช้โรงพักเพื่อลดการใช้สารเคมี นำความรู้มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรในชุมชน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำงานการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- เกษตรกรต้นแบบเริ่มการทำงานเกษตร ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ จากนั้นได้มีการจัดตั้งเป็นศูนย์จัดการดินและปุ๋ย และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งได้มีการอบรมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันและกำจัดศัตรูพืชให้แก่สมาชิก และเกษตรกรทั่วไปที่สนใจ

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จะมีการเก็บตัวอย่างดินของเกษตรกรต้นแบบรวมถึงสมาชิกกลุ่มนำมาตรวจวิเคราะห์ดินด้วยชุดตรวจสอบธาตุอาหาร N-P-K และ PH ในดินแบบรวดเร็ว (KU Soil Test Kid) ซึ่งเกษตรกรสามารถวิเคราะห์เองได้ และใช้เวลาไม่นาน

- การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ได้มีการรวมกลุ่มกันผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาใช้ในการแปลงเกษตร เนื่องจากเกษตรกรต้นแบบ และสมาชิก มีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสกลนคร รวมถึงเข้าร่วมโครงการเกษตรอินทรีย์ จึงมีการรวมกลุ่มกันผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อนำมาใช้ในการแปลงของเกษตรกรต้นแบบ และสมาชิก เพื่อลดการใช้สารเคมี อีกทั้งยังเป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอีกด้วย

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๙ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑๕.๗๕	(ไร่-งาน-วา)
๑.๒) ยางพารา	พื้นที่ปลูกจำนวน	๗	(ไร่-งาน-วา)
๑.๓) มะพร้าว น้ำหอม	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	(ไร่-งาน-วา)
๑.๔) หวาย	พื้นที่ปลูกจำนวน	๐.๒๕	(ไร่-งาน-วา)
๑.๕) ดาวเรืองตัดดอก	พื้นที่ปลูกจำนวน	๐.๒๕	(ไร่-งาน-วา)
๑.๖) ผักหวานป่า	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒	(ไร่-งาน-วา)
๑.๗) ลำไย	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒	(ไร่-งาน-วา)
๑.๘) มะม่วง	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒	(ไร่-งาน-วา)
๑.๙) พืช ผัก ตามฤดูกาล	พื้นที่ปลูกจำนวน	๐.๒๕	(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาช่อน	จำนวน	๒,๐๐๐ ตัว
๒.๒) ปลาดุก	จำนวน	๑,๐๐๐ ตัว
๒.๓) ปลาตะเพียน	จำนวน	๕,๐๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โค	จำนวน	๒ ตัว
๓.๒) ไก่พื้นบ้าน	จำนวน	๑๐๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) ต้นกล้าผักหวานป่า	จำนวน	๓,๐๐๐ ถู
๔.๒) ต้นกล้าน้อยหน่า	จำนวน	๑,๐๐๐ ถู
๔.๓) ต้นกล้าพริก	จำนวน	๑,๐๐๐ ถู

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าไถ	เป็นเงิน	๑,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) เมล็ดพันธุ์	เป็นเงิน	๔๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ปุ๋ย	เป็นเงิน	๓๕๐ บาท/ไร่
๑.๔) ยากำจัดโรคและแมลง	เป็นเงิน	๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ยากำจัดแมลงศัตรูพืช (หนอน)	เป็นเงิน	๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน	๗๐๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๒,๘๕๐ บาท/ไร่	
รายได้	๕,๐๔๐ บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักหวาน พริก ดาวเรืองตัดดอก มะม่วง ลำไย ข้าว ตะไคร้

เฉลี่ยรายได้วันละ ๑๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ หวาย

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ยางพารา

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๖๗,๒๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๒.๔.๑ ลดต้นทุนการผลิต

๒.๔.๒ เพิ่มผลผลิต

๒.๔.๓ ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

๒.๔.๔ เป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่ศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรที่สนใจทั้งในและนอกชุมชน

๒.๔.๕ สร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- ช่วยลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์
- ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร เช่น การไถกลบตอซัง การปลูกปอเทือง

- ลดมลพิษทางน้ำ อากาศ ที่จะเกิดจากการใช้สารเคมี
- นำสิ่งเหลือใช้มาทำประโยชน์ เช่น น้ำหมัก ปุ๋ย

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การลดการใช้สารเคมี โดยการใช้สารชีวภัณฑ์ รวมถึงการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน หรือ IPM ทำได้ โดยการใช้การควบคุมดูแลหลายวิธีรวมกันอย่างสอดคล้องโดยใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม อาจจะต้องใช้สารกำจัดศัตรูพืชในกรณีจำเป็น และเป็นทางเลือกสุดท้าย เป้าหมายหลัก คือ ลดการใช้สารเคมี เน้นปลูกพืชให้แข็งแรง อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากศัตรูธรรมชาติ สรรวบรวมอย่างสม่ำเสมอ

ประโยชน์ที่ได้จากการลดการใช้สารเคมี

- ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ และอากาศ ซึ่งจะส่งผลดีต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

- การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรจะช่วยลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร

- การลดการปล่อยสารเคมีลงสู่บรรยากาศและแหล่งน้ำ จะช่วยให้อากาศและน้ำสะอาดขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อสุขภาพของมนุษย์

- การลดการใช้สารเคมีในอาหารและสิ่งแวดล้อมจะช่วยลดความเสี่ยงของโรคต่างๆ ที่เกิดจากการได้รับสารเคมี เช่น โรคมะเร็ง

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในอำเภอสังขละ และอำเภออื่นๆ ทั้งในเรื่องขององค์ความรู้ด้านวิชาการต่างๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐานการผลิต การจัดการด้านตลาด ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ลองผิดลองถูก เข้าร่วมอบรมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างๆ การศึกษาดูงาน จนเกิดการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ต่อยอดให้ชุมชนเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อขับเคลื่อนภาคการเกษตรไทยสู่ความยั่งยืน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. อำเภอสังขละ จังหวัดสกลนคร เป็นศูนย์อบรมด้านการเกษตร จัดอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้กับเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกรผู้นำ หัวข้ออบรมที่โดดเด่น เช่น การผลิตดาวเรืองตัดดอก ทั้งผลิตต้นกล้าและผลิตดอกตัดขาย การเพาะกล้าผักหวานป่า การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ และการทำเกษตรผสมผสาน และเป็นแหล่งศึกษาดูงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

บทบาทของ ศพก. อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ ให้คำแนะนำเฉพาะกรณี เช่น ปรับปรุงดิน ป้องกันโรคพืช และเป็นหน่วยงานประสานงาน ติดต่อหน่วยงานภาครัฐ เพื่อช่วยเกษตรกรได้ครบวงจร รวมถึงลงพื้นที่ไปตรวจสอบปัญหาจริง พร้อมแก้ไขเชิงปฏิบัติการ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร มีการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร ซึ่งศพก. ทำหน้าที่เป็นแหล่งรวมข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด เช่น ข่าวสารด้านนโยบายภาครัฐ เช่น การขึ้นทะเบียนเกษตรกร โครงการประกันรายได้เกษตรกร การช่วยเหลือภัยพิบัติ ข้อมูลด้านตลาดและราคาสินค้าเกษตร เช่น ราคาส่งผลผลิตในท้องถิ่น แนวโน้มตลาด แจ้งเตือนสถานการณ์พิเศษ เช่น การระบาดของโรคพืช แมลงศัตรูพืช ภัยแล้ง น้ำท่วม และเผยแพร่ความรู้ทางด้านวิชาการเกษตรทั้งรูปแบบ เอกสาร คู่มือ และการสาธิตภาคสนาม เช่น ให้คำปรึกษาด้านการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน สอนการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ จุลินทรีย์ EM แนะนำการจัดการศัตรูพืชแบบชีวภาพ เช่น การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา การผลิตพืชปลอดภัย GAP และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และเทคนิคการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และการวางแผนการผลิตแบบมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดกิจกรรมทางการเกษตร โดยมี ศพก. เครือข่ายในแต่ละตำบล เกิดการแลกเปลี่ยนกิจกรรมระหว่าง ศพก. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต ผลิตพืชปลอดภัย การปรับปรุงบำรุงดิน และเกษตรกรได้รับการช่วยเหลือจากหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง กรมปศุสัตว์ เป็นต้น

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

เป็นศูนย์เรียนรู้และให้บริการเกษตรกร และเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน มีแปลงเรียนรู้ให้เกษตรกรที่มีความสนใจทั้งภายในและนอกชุมชน มีการดำเนินงานเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารในด้านวิชาการ ข่าวสารทางด้านการเกษตรต่างๆ ปรึกษาปัญหาด้านการเกษตรต่าง ๆ ของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ต่อไป

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. ผู้นำและผู้บริหารศูนย์

ประธาน ศพก. เป็นผู้กำหนดทิศทางและวางแผนการดำเนินงานของศูนย์ให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิก

๒. ผู้ประสานงานและเชื่อมโยงเครือข่าย

เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานภาคเอกชน รวมถึงองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อขอรับการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังทำหน้าที่สร้างเครือข่ายระหว่างเกษตรกรด้วยกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓. ผู้ถ่ายทอดความรู้และนวัตกรรม

ประธาน ศพก. เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตร ทำหน้าที่เป็นวิทยากรและผู้ถ่ายทอดความรู้ในการจัดอบรม สัมมนา และกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้เทคนิคการผลิตใหม่ ๆ และนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในการเพาะปลูก เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- สร้างความเปลี่ยนแปลงและยกระดับคุณภาพชีวิต คือทำให้คุณภาพชีวิตตนเองและเกษตรกรในชุมชนดีขึ้น จากการนำความรู้และนวัตกรรมที่ศูนย์ฯ ถ่ายทอดไปใช้ ตั้งแต่การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ไปจนถึงการเพิ่มรายได้ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

- ได้เป็นผู้ให้และผู้แบ่งปันความรู้การได้ทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ให้กับเกษตรกรคนอื่น ๆ ถือเป็นความภาคภูมิใจที่สำคัญ เมื่อเห็นเกษตรกรรุ่นใหม่ นำความรู้ไปต่อยอดและประสบความสำเร็จ ก็เหมือนได้เห็นเมล็ดพันธุ์แห่งปัญญาเติบโตขึ้นในชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน การได้นำแนวทางการทำเกษตรแบบยั่งยืน เช่น เกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ทำให้รู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างอนาคตที่มั่นคง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

- ได้เป็นผู้นำที่ได้รับความเชื่อมั่น การได้รับ ความไว้วางใจจากเพื่อนเกษตรกร ให้ทำหน้าที่เป็น ประธาน ศพก. เป็นเครื่องยืนยันว่าความรู้ ความสามารถ และความมุ่งมั่นที่เรามีนั่นเป็นที่ยอมรับและเป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ผู้ใหญ่บ้าน
- หมอдинอาสา
- ประธาน ศพก. อำเภอสองดาว
- ประธานวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีเกษตรบ้านถ้ำตัว

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เป็นผู้นำจิตอาสาในการพัฒนาหมู่บ้าน และสถานที่สาธารณะประโยชน์ต่างๆ ในชุมชน เช่น วัด โรงเรียน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

เกษตรนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน

๑. นายรัฐศาสตร์ ตาดี เกษตรอำเภอสองดาว
๒. นางสาวนิตยา สีสถาน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางวิลาวัลย์ ขาวดี เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรชำนาญงาน
๔. นางสาวอุบลวรรณ ยิ่งยืน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๕. นายภูมิภัทร ใจบุญดี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๖. นายศราวุธ อุตหลุด เกษตรกรต้นแบบ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการถอดบทเรียน
๒. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและวัตถุประสงค์ของการถอดบทเรียน
๓. ใช้การสัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบ ระบุปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรค, วิเคราะห์สาเหตุและ

ผลกระทบ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

การเก็บข้อมูลอาจไม่ครอบคลุม หรือข้อมูลที่ได้มาอาจไม่ตรงประเด็นหรือมีความคลาดเคลื่อน การตีความข้อมูลอาจเป็นไปในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่มีความชำนาญในกระบวนการถอดบทเรียน ขาดความเข้าใจในกระบวนการถอดบทเรียน อาจทำให้การถอดบทเรียนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

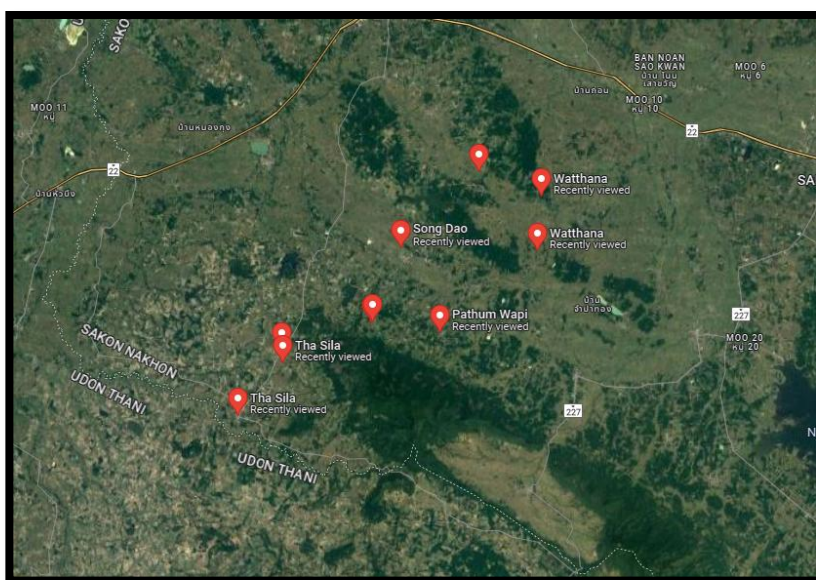
*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ที่ตั้งแปลง ศพก.อำเภอส่องดาว

แผนที่เชื่อมโยงเครือข่ายศพก.อำเภอส่องดาว

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์
1	สวนก้านันสม	1	ท่าศิลา	นายธนเศรษฐ จตุเทน
2	เกษตรผสมผสาน	13	ท่าศิลา	นายสมพร ไม้ดา
3	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลท่าศิลา	12	ท่าศิลา	นายพล อาทิตยตั้ง
4	เกษตรผสมผสาน	4	ท่าศิลา	นายสำนัญ โนสา
5	สวนมิลรดา	3	ส่องดาว	นางสาวรวงคณา หอมไสย
6	เกษตรผสมผสาน	3	ส่องดาว	นายประครอง อินทร์กระโทก
7	เกษตรผสมผสาน	2	วัฒนา	นางนกเอี้ยง หนูสี
8	กลุ่มผู้ปลูกเห็ดฟางบ้านดงแสนตอ	4	วัฒนา	นางถาวร มิ่งมาตร
9	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลวัฒนา	6	วัฒนา	นายสุธรรม ทศนิตย
10	เกษตรผสมผสาน	2	ปทุมวาปี	นางสว่าง จิตรจักร
11	เกษตรผสมผสาน	2	ปทุมวาปี	นายโกวิทย์ คำภูแสน
12	เกษตรผสมผสาน	6	ปทุมวาปี	นายทรงศิลป์ แสงกล้า

ศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

ที่	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	ตำแหน่ง
1	นายศราวุธ อุดหลุด	เกษตรกรต้นแบบ	ประธาน
2	นางผ่องศรี ตั้งจิตต์	อาสาสมัครเกษตร/อกม. ตำบลท่าศิลา	กรรมการ
3	นางสาวอัมพร ไกรมะณี	อาสาสมัครเกษตร/อกม. ตำบลส่องดาว	กรรมการ
4	นางชวนพิศ ทศนิตย	อาสาสมัครเกษตร/อกม. ตำบลวัฒนา	กรรมการ
5	นางสาวสริน สายจันทร์	อาสาสมัครเกษตร/อกม. ตำบลปทุมวาปี	กรรมการ
6	นายสำนัญ โนสา	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ศพก.เกษตรผสมผสาน	กรรมการ
7	นางรวงคณา หอมไสย	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ศพก.เกษตรผสมผสาน	กรรมการ
8	นางนกเอี้ยง หนูสี	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ศพก.เกษตรผสมผสาน	กรรมการ
9	นายธนเศรษฐ จตุเทน	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ศพก.เกษตรผสมผสาน	กรรมการ
10	นางถาวร มิ่งมาตร	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ศพก.เกษตรผสมผสาน	กรรมการ
11	นายสุนทร แสงมนตรี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตรฯสาขาไร่นาสวนผสม	กรรมการ

12	นายบาล แสงลี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตรฯสาขาหมอดินอาสา	กรรมการ
13	นายอุดม สีตามาศย์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตรฯครูบัญชีอาสา	กรรมการ
14	นายไพบุลย์ ประณีจิตต์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตรฯปศุสัตว์อาสา	กรรมการ
15	นายคณิต พวงเพชร	ตัวแทน ศบกต.ตำบลปทุมวาปี	กรรมการ
16	นางสาวนิตญา สีสถาน	จนท.ส่งเสริมการเกษตรอำเภอสองดาว	เจ้าหน้าที่ผู้ประสาน

รายชื่อคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร